

Sygn. akt I USK 96/22

POSTANOWIENIE

Dnia 17 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania G. P.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Rybniku
o prawo do emerytury górniczej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 17 listopada 2022 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z dnia 9 listopada 2021 r., sygn. akt III AUa 712/21,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 9 listopada 2021 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach oddalił apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w Rybniku od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 8 marca 2021 r., którym to zmieniono zaskarżoną decyzję organu rentowego z dnia 18 listopada 2020 r. w ten sposób, że przyznano ubezpieczonemu G. P. prawo do emerytury górniczej, na podstawie art. 50a ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, począwszy od dnia 1 listopada 2020 r.

Przedmiotem sporu w rozpoznawanej sprawie było ustalenie, czy okres odbywania przez ubezpieczonego zasadniczej służby wojskowej od dnia 24 października 1986 r. do 5 października 1988 r. należy zaliczyć do pracy górniczej, albowiem od ustalenia tej okoliczności zależało przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury górniczej ze względu na wiek, na podstawie art. 50a ust. 2 ustawy

emerytalnej. Sąd Apelacyjny kierując się ugruntowaną linią orzeczniczą Sądu Najwyższego, stwierdził, że czas odbywania przez ubezpieczonego zasadniczej służby wojskowej w okresie obowiązywania kolejno art. 108 ust. 1, art. 120 ust. 1, art. 125 ust. 1 i ponownie art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej zalicza się - przy spełnieniu warunków określonych w tej ustawie - do stażu pracy górniczej uprawniającej do emerytury górniczej z mocy art. 50a ustawy emerytalnej. Do takiej konkluzji skłania językowa wykładnia powołanych przepisów, wzmocniona dodatkowo wykładnią systemową oraz funkcjonalną - art. 85 ust. 1 oraz art. 2 i art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP, z których wynika zakaz ustanawiania takich regulacji ustawowych lub dokonywania takiej wykładni przepisów prawa powszechnie obowiązującego, które dopuszczałyby jakiekolwiek pokrzywdzenie obywatela z powodu wykonywania publicznego obowiązku obrony Ojczyzny. Sąd drugiej instancji uznał, że apelacja jest bezzasadna i na mocy art. 385 k.p.c. orzekł o jej oddaleniu.

Skargę kasacyjną oparto na naruszenia prawa materialnego: art. 50a ust. 2 w związku z art. 50c ustawy emerytalnej oraz w zw. z art. 120 ust. 1 ustawy z 21 listopada 1967 o powszechnym obowiązku obrony.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na:

- występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne wyrażające się w pytaniu: czy do okresu pracy górniczej wymaganego do nabycia prawa do emerytury o której mowa w art. 50a ust. 2 w związku z art. 50c ustawy emerytalnej może zostać zaliczony okres zasadniczej służby wojskowej odbywanej zgodnie z art. 120 ust. 1 ustawy z 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony?
- oczywistą zasadność skargi kasacyjnej wyrażającą się w tym, że nawet gdyby przyjąć, że okres zasadniczej służby wojskowej od 24 października 1986 r. do 5 października 1988 r. powinien być zaliczony do wymaganego w art. 50a ust. 2 ustawy emerytalnej okresu pracy górniczej, to po wyłączeniu okresów oddelegowania do prac związkowych wykazanych w zaświadczeniu z 15 grudnia 2021 r. ubezpieczony wykazałby jedynie 24 lata 11 miesięcy i 22 dni okresów pracy górniczej zamiast wymaganych 25 lat.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 33/18, LEX nr 2508114; z dnia 16 maja 2018 r., II CSK 15/18, LEX nr 2499790). Chodzi o problem prawny, który nie został do tej pory bezpośrednio rozwiązany w orzecznictwie Sądu Najwyższego i dla rozwikłania którego dotychczasowe orzecznictwo jest niewystarczające (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2018 r., I UK 268/17, LEX nr 2508639). Wskazane zagadnienie nie ma takiego charakteru, ponieważ Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie odniósł się już do wskazanego problemu dotyczącego możliwości zaliczenia zasadniczej służby wojskowej do okresu pracy górniczej wymaganego do nabycia prawa do emerytury. W wyroku z dnia 3 sierpnia 2016 r., I UK 283/15 (LEX nr 2148646), a także w wyrokach z dnia 30 stycznia 2018 r., I UK 513/16 (OSNP 2018 nr 9, poz. 127) i z dnia 18 kwietnia 2018 r., III UK 57/17 (LEX nr 2497579), przesądzono już, że czas odbywania przez ubezpieczonego zasadniczej służby wojskowej w okresie obowiązywania, kolejno art. 108 ust. 1, art. 120 ust. 1, art. 125 ust. 1 i ponownie art. 120 ust. 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony zalicza się - przy spełnieniu określonych w tejże ustawie warunków - do stażu pracy górniczej uprawniającej do emerytury górniczej z mocy art. 50a ustawy emerytalnej. We wskazanych judykatach Sąd Najwyższy zwrócił uwagę, że rozstrzygnięcia problemu prawnego występującego w sprawie

należy szukać nie tyle na gruncie przepisów Rozdziału 3a Działu II ustawy emerytalnej, ile w obowiązujących w okresie odbywania przez skarżącego czynnej służby wojskowej przepisach ustawy o powszechnym obowiązku obrony, a ściślej w art. 108 ust. 1 oraz następnie art. 120 ust. 1, art. 125 ust. 1 i ponownie art. 120 ust. 1 tej ustawy, które stanowiły, że pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od zwolnienia z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej podjął pracę, czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął pracę w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z Kodeksu pracy oraz przepisów szczególnych. Treść powołanych przepisów wskazywała, że okres służby wojskowej traktuje się tak samo jak wykonywanie w tym czasie pracy przez pracownika. Jeżeli więc pracownik wrócił do zakładu pracy, jego zatrudnienie przed służbą wojskową, okres służby wojskowej i okres pracy po służbie wojskowej traktowano tak, jakby to był nieprzerwany okres zatrudnienia w tym samym zakładzie pracy.

Ujęta w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka ma miejsce wtedy, gdy zasadność podniesionych w niej zarzutów wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał, względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., IV CSK 263/15, LEX nr 1940571). Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter i być dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001 nr 3, poz. 52; z dnia z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001 nr 10, poz. 156). Dla stwierdzenia, że w sprawie tak rozumiana przesłanka wystąpiła skarżący powinien był wskazać konkretne, naruszone przez sąd przepisy, a także powinien był przytoczyć odpowiednie argumenty wyjaśniające, dlaczego te przepisy zostały, jego

zdaniem, w tak ewidentny sposób naruszone (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2018 r., I CSK 42/18, LEX nr 2508120). W rozpoznawanej sprawie skarżący nie podał w naruszeniu jakich przepisów upatruje oczywistej zasadności skargi. Ograniczył się tylko do wskazania, że „po wyłączeniu okresów oddelegowania do prac związkowych wykazanych w zaświadczeniu z 15 grudnia 2021 r. ubezpieczony wykazałby jedynie 24 lata 11 miesięcy i 22 dni okresów pracy górniczej zamiast wymaganych 25 lat”. Skarżący uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania nieprzypadkowo, jak się wydaje, nie wskazał przepisu prawa naruszonego przez Sąd Apelacyjny. Powołał się bowiem na zaświadczenie z 15 grudnia 2021 r. w sytuacji, gdy zaskarżony wyrok datuje się na dzień 9 listopada 2021 r. Nie można zatem przyjąć, że Sąd Apelacyjny nie uwzględniając informacji wynikających z zaświadczenia naruszył przepisy prawa materialnego albo procesowego, skoro orzekał, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

[as
at]